

GREENPEACE

SAYI #126
greenpeace.org.tr

ESKİŞEHİR'DE
TERMİK
SANTRAL
3200 KİŞİYİ
ÖLDÜRECEK!

İçindekiler

Kömürü ES Geç!

Tarihinde pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış Eskişehir, kömürlü termik santral tehdidiyle karşı karşıya. Santral kurulursa 3200 erken ölüme neden olacak. Eskişehir'in tarım alanlarını ve havasını etkileyecek kömürlü termik santrale karşı siz de harekete geçin ve ÇED raporunun iptali için başlattığımız kampanyaya imza verin.

İklim kaosunu kim, nasıl destekliyor?

Cevap veriyoruz: Sigorta şirketleri! Bu zamana kadar fosil yakıt şirketlerine 600 milyar Dolar'dan fazla yatırım yaptılar. Bu parayı yenilenebilir enerji için harcadıklarını hayal etsenize!

Mevsimler altüst oldu

Türkiye'de son yıllarda sonbahar ve ilkbaharın yarısı kışa, yarısı da yaza döndü. Dünyamız miadı dolmuş, petrol ve kömür gibi fosil yakıtların aşırı tüketimi yüzünden giderek ısınıyor. İklim değişikliği gerçeğini görmeli ve bu değişimin insan kaynaklı olduğunu kabul etmeliyiz. Geç olmadan harekete geçmeli, gezegenimizi birlikte korumalıyız.

Türkiye'de havası temiz tek il Giresun

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 2010-2016 yılları arasında gerçekleştirdiği ölçümlerin sonuçlarını açıkladı. DSÖ'nün standartlarına göre Türkiye'de 81 il arasında sadece Giresun'da hava kirliliği sınırın altında verilere sahip.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Ece Ünver

Genel Yayın Merkezi

Teşvikiye Mah. Şakayık Sok.
No:40/7, 34365 Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ece Ünver

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Burcu Ünal

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

Jargon Reklam Tanıtım ve
Proje Danışmanlığı A.Ş.

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Caner Özkan / Greenpeace

GREENPEACE

www.greenpeace.org.tr

Fas'ta dev güneş enerjisi mesajı

Greenpeace, yenilenebilir enerjinin teşvik edilmesini amaçlayan küresel "Break Free" kampanyası kapsamında Fas'ın en büyük şehri Casablanca'da çok önemli bir mesaj verdi. Greenpeace gönüllülerinden oluşan kalabalık bir grup Hassan II Cami ve Uluslararası Casablanca Fuarı önünde dev bir pankart açtı ve güneş enerjisine geçişin önemini vurguladı.

KÖMÜRÜ ES GEÇ!

Tarihinde pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış Eskişehir, kömürlü termik santral tehdidiyle karşı karşıya. Santral kurulursa 3200 erken ölüme neden olacak. Eskişehir'in tarım alanlarını ve havasını etkileyecek kömürlü termik santrale karşı siz de harekete geçin ve ÇED raporunun iptali için başlattığımız kampanyaya imza verin.

Alpu Ovası'na kurulmak istenen termik santralin onaylanan ÇED raporu eksiklikler ve hatalarla dolu. ÇED raporunda;

- Projenin tarımsal ekonomiye etkisi hesaplanmadı.
- Hava kirliliği değerlendirmesi eksik ve hatalı.
- 1. derece arkeolojik sit alanı görmezden gelindi.

Eskişehir'deki termik santral projesi nedir?

Eskişehir ili, Tepebaşı ilçesi sınırlarında Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ) tarafından tesis edilmesi ve işletilmesi planlanan "Alpu Termik Santrali ve Bu Santrale Kömür Sağlayacak Olan Rezerv Alanındaki Yeraltı Maden İşletmesi ile Kül Düzenli Depolama Tesisi Projesi"ni kapsamaktadır.

Proje Kozlubl, Beyazaltın, Kızılcaören, Ağapınar, Gündüzler mahalleleri içerisinde yer alacaktır. Proje kapsamında Alpu-B Sektörü Rezerv Alanı (1.787 ha), Enerji Üretim Alanı (892,80) sınırları içerisinde 1 adet Termik Santral (116,8 ha) ve 1 adet Kül Düzenli Depolama Tesisi (273,14 ha) yer almaktadır. Santralde baca gazı desülfürizasyon sistemi için gerekli olan kireçtaşının ÇED (Çevre Etki Değerlendirme) Gerekli Değildir/ÇED Olumlu Belgesi alınmıştır.

Alpu Termik Santrali 2 üniteli olarak planlanmış olup, her bir ünite elektriksel gücü 550 MWe, mekaniksel gücü 561 MWm, ısı gücü ise 1.247 MWt olarak tasarlanmıştır. Santral kazan teknolojisi olarak Ultra Süper Kritik, yakma teknolojisi olarak Pulverize Kömür kullanılması planlanmaktadır.

Santralin olduğu alan tarım arazisi mi?

Toprak Koruma Kurulu, Ocak ayında Eskişehir'e yapılması planlanan kömürlü termik santral arazisini "tarım alanı" statüsünden çıkardı (Belediye, Ziraat Mühendisleri Odası ve TEMA temsilci, oylamada red oyu kullandı).

Santral için ne kadar kömür çıkarılacak, ne kadar atık çıkacak?

Termik santralde hammadde olarak kullanılacak kömür Alpu-B Sektörü Rezerv Alanı'ndan çıkarılacaktır. Alpu-B Sektörü Rezerv Alanı'nda üretilen kömürün görünür rezerv miktarı 568 milyon ton, işletilebilir rezerv miktarı 296 Mton'dur.

Alpu Termik Santrali'nde tam yükte yılda 7.000 saat çalışılacaktır. Santralde ana yakıt olarak yılda yaklaşık 7.854.000 ton (1.122 ton/sa) yerli kömür (liniyit) tüketilecek olup, kömürün ortalama alt ısı değeri 2.107 kcal/kg'dır.

Kazana beslenecek kömürdeki kükürt (S) oranı % 1,3 olup, kömür içeriğindeki kül miktarı % 27,5 civarındadır. Toplam uçucu kül+kazan altı külü miktarı 2.163.000 ton/yıl (309 ton/sa- 2.163.000 m3 /yıl) olacaktır. Santralde kömürün üretimine bağlı olarak 35 yıl boyunca tüketilecek kömür miktarı ise yaklaşık 274.890.000 tondur.

İşlem sonucunda 637.000 ton/yıl (91 ton/sa-523.140 m3 /yıl) BGD atığı alçı taşı oluşacak ve söz konusu atığın da kül ile birlikte depolama alanında depolanması sağlanacaktır. Bu durumda toplam atık miktarı 2.800.000 ton/yıl (400 ton/sa-2.686.140 m3 /yıl) olacaktır.

Santrali kim yapacak, ihale ne zaman?

Şu anda süreci EÜAŞ yürütüyor. EÜAŞ projenin plan-

lanması, izinlerinin alınması ve ihalesinden sorumlu. Mevcut yatırımcısı ama yatırımı ihale ile ihalede başarılı olan şirkete devredecek. İnşaat ihaleyi alan şirket tarafından yapılacak.

Projenin "ÇED Olumlu" kararı 6 Mart 2018'de verildi. Projenin ihalesi 26 Ocak'ta yapılacaktı ancak önce 7 Mart'a, ardından 26 Nisan'a, son olarak da 15 Ağustos'a ertelenen toplantıda üç kez ertelenmiş oldu.

Hukuki süreç ne durumda?

Yeşil Barış Hukuk Derneği ve Eskişehirli, planlanan kömürlü termik santralin "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu" kararının iptal edilmesi için dava açtı.

Yeşil Barış Hukuk Derneği, kömürlü termik santral projesinin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu'nu hazırlayan ENÇEV şirketine de suç duyurusunda bulundu. Dernek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvurarak ENÇEV'in yeterlilik belgesinin iptalini ve bundan sonra ÇED Raporu hazırlama yetkisinin alınmasını talep etti. Aynı zamanda EÜAŞ'a başvurarak, ENÇEV'in yetkilendirildiği ihalenin iptalini istedi.

Bakanlar Kurulu 26 Nisan'da termik santralin inşası amacıyla Tepebaşı ilçesinde Beyazaltın (Sepetçi) ve Margi mahallelerinde acele kamulaştırılma kararı aldı. Yıllardır bölgede çiftçilik yapan bir aile, Greenpeace'in hukuki desteği ile, acele kamulaştırma kararına karşı Danıştay'da iptal davası açtı.

Eskişehir'in güzelliği kömürlü termik santral dumanıyla kaybolmasın.

Kampanyaya katılmak için:
<http://komuruesgec.org/>

Rakamlarla Eskişehir

• Santralde kömürün üretimine bağlı olarak **35 yıl boyunca tüketilecek kömür miktarı yaklaşık 274.890.000 ton.**

• Santralden kül ve alçı taşından yılda çıkacak **atık miktarı 2.800.000 ton.**

• Alpu Termik Santrali Kül Depolama Sahası **21500486,751m² ormanlık alan** üzerinde planlanıyor.

• Alpu Termik Santrali projesi için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından 893 hektarlık tarım alanı hakkında tarım dışı amaçla kullanım izni verilmiştir. Bahsi geçen 893 hektarlık alanın, 10,685 hektarlık kısmı, Kuru Marjinal Tarım Arazisi, 41,967 hektarlık kısmı Kuru Özel Ürün Arazisi, 214,220 hektarlık kısmı Sulu Mut-

lak Tarım Arazisi, 86,785 hektarlık kısmı Mera Kanunu kapsamında kalan mera alanı, 234,964 hektarlık kısmı ormanlık alandır.

• Alpu termik santrali hayata geçerse, bu santralden kaynaklanan PM 2,5 ve NO 2'ye maruz kalmada ön-görülen artış nedeniyle **yılda sırasıyla 54 ve 19 erken ölüme yol açacaktır.**

• Projenin hayata geçmesi, toksik serpintilere neden olacak, özellikle Alpu'nun kuzerinde ve santralin yayacağı hava kirliliğinden en çok etkilenecek bölgelerde, **her yıl hektar başına 2,5 kg SO₂ (kükürt dioksit) ve 0,3kg uçucu kül açığa çıkacak.**

• **Alpu Termik Santrali projesinde yer alan maden alanında, 1. derecede arkeolojik sit alanları var** ve arkeolojik sit alanlarında madencilik yapmak yasak. Bu alan içinde Yakakayı Höyük, Kızılcaören Höyük, Danişment Antik Yerleşimi ve Nekroplü mevcut.

• Santralin ÇED Raporu'nda yer alan hava kirliliği değerlendirmesi geçerli verilere dayanmıyor.

• Alpu ve çevresindeki bölgelerde havada bulunan zehirli partikül ve NO₂ miktarını artırarak yetişkinlerde inme, akciğer kanseri, kalp ve solunum hastalıkları ile çocuklarda solunum yolu enfeksiyonları gibi sağlık sorunlarının riskini artıracak.

• Arsenik, nikel, krom, kurşun ve cıva gibi zehirli ağır metal serpintisine yol açacak.

• Toksik serpintilere neden olacak, **her yıl hektar başına 2,5kg SO₂ (kükürt dioksit) ve 0,3kg uçucu kül açığa çıkacak.**

Termik santral 35 yıl boyunca çalışırsa yarattığı hava kirliliği 3200 erken ölüme neden olacak.

Eskişehirli, kömür istemediğini bir kez daha haykırdı. Porsuk Çayı'nda **"Kömürü Es Geç"** mesajı veren bir pankart açıldı. Nehirdeki teknelerden açılan **45m²'lik** pankarta çevredekilerin de ilgisi yoğun.

Porsuk Çayı'nda anlamlı kömür mesajı

Greenpeace Akdeniz, tüm dünyada fosil yakıtlara karşı başlatılan Break Free (Kömürden Kurtul) hareketinin bir parçası olarak Eskişehir'de bir etkinlik düzenlendi. Etkinlik kapsamında Porsuk Çayı'nda dev bir "Kömürü Es Geç" pankartı açıldı.

Şehirlerinde termik santrale "hayır" diyen Eskişehirli bu etkinlik aracılığıyla bir kez daha kömürlü termik santral istemediğini tüm dünyaya gösterdi. Hepsinin isteği aynıydı: "ÇED Olumlu Kararı'nı bir an önce iptal edilmeli ve bu projeden tamamen vazgeçilmeli."

İklim kaosunu kim, nasıl destekliyor?

Cevap veriyoruz: Sigorta şirketleri! Bu zamana kadar fosil yakıt şirketlerine 600 milyar Dolar’dan fazla yatırım yaptılar. Bu parayı yenilenebilir enerji için harcadıklarını hayal etmenize! Sigorta şirketleri insanları yıllardır iklim değişikliğinin potansiyel etkileri konusunda uyarıyorlar. Bunlar bizi olası bir yıkıcı riske karşı koruması gereken kurumlar. **Ancak maalesef birçoğu fosil yakıt projelerini sigortalamaya ve onlara fon sağlamaya devam ediyor.**

Kömür projelerinin sigorta olmadan gerçekleşmesi çok zor. Bu projelerin yasal, finansal ve doğal risklerini karşılamak için sigortaya ihtiyaçları var. Sigorta şirketleri yeni kömür santrallerine, madenlere, enerji hizmetlerine ve altyapı projelerine sigorta sağlayarak fosil yakıt şirketlerinin gezegenimizi tahrip etmeye devam etmesine olanak sağlıyorlar. Bu trilyonları fosil yakıtlardan sürdürülebilir enerjiye kaydırmaları durumunda iklim değişikliğiyle mücadeleye katkıları gerçekten çok büyük olacak.

2015 yılında, Paris İklim Anlaşması imzalanmadan önce, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

eski Direktörü Christiana Figueres “Artık yeni kömüre yer yok” şeklinde kritik bir uyarıda bulunmuştu. Bu uyarının üzerinden üç sene geçti ama çoğu şirket yeni kömür santralleri inşa etmeye devam ediyor.

Şu anda dünyada 1500 yeni kömür santrali inşa edilmesi planlanıyor. Urgewald ve Coal Swarm tarafından yapılan araştırmaya göre, planlanan bu santraller dünyanın kömür yakıtlı enerji kapasitesini % 42.7’e çıkartacak. Ve bu, bir iklim felaketi doğuracak. Fosil yakıt şirketleri küresel sigorta şirketlerinin desteğiyle, bu projeleri ilerletmek için ihtiyaç duydukları finansmana sahip olacak.

Bunu nasıl değiştirebiliriz?

Greenpeace, Unfriend Coal network kampanyasının bir parçası olarak, sigorta şirketlerinin yeni kömür girişimlerini sigortalamaktan ve bu kirli endüstriye yatırım yapmaktan vazgeçmesi için mücadele ediyor. Talebimiz sigorta şirketlerinin kömürden uzaklaşması ve temiz enerjiyi desteklemeye başlaması.

Sigorta şirketleri sesimizi duyuyor mu?

Şimdiye kadar Lloyds of London’ın da dahil olduğu 16 sigorta şirketi, kömür şirketlerinden 22 milyar Dolar’lık yatırımı geri çekti. 2017 yılından beri AXA, Zurich, SCOR ve Allianz gibi küresel sigorta şirket grupları yeni kömür projelerinin bazılarını ya da tamamına sağladığı sigorta hizmetini sonlandırmaya karar verdi. Swiss Re ise kısa zaman içinde aynı adımı atacağını açıkladı.

Fransız sigorta şirketi AXA kömür, katran kumu ve boru hattı şirketlerinden 3.1 milyar Euro’luk yatırımı daha geri çekeceğine; bu şirketlerin yeni fosil yakıt projelerini sigortalamayı bırakacağına söz verdi.

İtalya’nın en büyük sigorta şirketi Generali de temiz yatırım politikasına yönelik ilk adımı attı ama bu kadarı yeterli değil. Greenpeace İtalya Generali’den kömürü sigortalamaktan vazgeçmesini ve yatırımlarını bu zararlı endüstriden tamamen çekmesini talep ediyor.

Mevsimler altüst oldu

Türkiye’de son yıllarda sonbahar ve ilkbaharın yarısı kışa, yarısı da yaza döndü. Dünyamız miadı dolmuş, petrol ve kömür gibi fosil yakıtların aşırı tüketimi yüzünden giderek ısınıyor. **İklim değişikliği gerçeğini görmeli ve bu değişimin insan kaynaklı olduğunu kabul etmeliyiz.**

mevsimleraltust.org

İklim değişikliği teori değil, yaşadığımız bir gerçek. Meteoroloji Genel Müdürlüğü’nün değerlendirme raporuna göre ülkemizde 2017 yılı içerisinde toplam 598 meteorolojik karakterli doğal afet rapor edildi. Uzun yıllar dağılımına bakıldığında 2017, en fazla afet meydana gelen 3. yıl oldu. Bu durumun başlıca sebepleri arasında tüm dünyada olduğu gibi değişen iklim koşullarının da etkisi bulunuyor.

Ayrıca mevsim sıcaklık değerlerine bakıldığında 2016-2017 kış mevsimi hariç 2017 yılında diğer mevsimlerin ortalama sıcaklıkları 1981-2010 normallerinin üzerinde

gerçekleşti. Özellikle yaz mevsimi 1.1°C sıcaklık farkı ile pozitif sapmanın gerçekleştiği en yüksek mevsim oldu. Yalnızca Türkiye’de değil, dünyanın her yerinde alışlagelen mevsimler altüst oldu.

Bilim insanlarının %97’si geçtiğimiz yüzyılda iklimin ısındığını ve bu ısınmanın insan kaynaklı olduğunu kabul ediyor. Öyle ki NASA tarafından yapılan küresel sıcaklık ölçümlerine göre, modern ölçümlerin yapılabildiği 1880’den bu yana 2017 yılı, 2016’dan sonra yeryüzünde kayıtlara geçen en sıcak yıl olarak gerçekleşti. Geç olmadan harekete geçmeli, gezegenimizi birlikte korumalıyız.

Türkiye’de havası temiz tek il Giresun

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 2010-2016 yılları arasında gerçekleştirdiği ölçümlerin sonuçlarını açıkladı. DSÖ’nün standartlarına göre **Türkiye’de 81 il arasında sadece Giresun’da hava kirliliği sınırın altında verilere sahip.**

Ölçüm sonuçlarına göre havası en kirlili 3 şehrin ise Batman, Hakkari ve Gaziantep olduğu görüldü. Verilere göre Avrupa’da havası en kirlili 10 şehirden 6’sı Türkiye’de yer alıyor. Avrupa’nın havası en kirlili şehirleri arasında 1. sırada Sırbistan’dan Novi Sad bulunurken 3, 4 ve 5. sırada Batman, Hakkari ve Gaziantep; 8, 9 ve 10. sırada ise sırasıyla Siirt, Afyon ve Karaman bulunuyor.

Dünya Sağlık Örgütü’nün geniş kapsamlı araştırma sonuçları, hava kirliliğinin insan sağlığı ve yaşamını tehdit eden tehlikelerin başında geldiğini gösteriyor. Ulaşım,

yanlış kentleşme, fosil yakıtlara bağımlı enerji politikaları sağlıklı ve uzun yaşamın baş düşmanları. Avrupa coğrafyasının kirlilik haritasında da Türkiye’den şehirler listenin başında yer alıyor.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Dünya Sağlık Örgütü’nün verilerini ciddiyle ele almalı, temiz hava eylem planlarını kararlılıkla devreye sokmalı. En önemlisi ise Bakanlık başta endüstri ve enerji projelerinin ÇED süreçlerini yürütürken, ölümcül hava kirliliği gerçeğini göz ardı etmemeli.

Hemen şimdi “**PLASTİK**” yaz, **2322**'ye gönder.

Sen de kampanyamıza katıl!

PLASTİK KİRLİLİĞİNE DUR DE!

Her yıl 12 milyon ton plastik, denizlerimize karışıyor ve bu plastiklerin doğada çözünmeleri yüzlerce yıl alıyor. Her yıl binlerce deniz kaplumbağası ve başka deniz canlıları, plastik parçalarını yutarak veya bu parçalara dolanarak hayatlarını kaybediyor. İmza kampanyasına katıl, plastik kirliliğine karşı birlikte neler yapabileceğimizi anlatmak için seni arayalım.

Plastik
yaz
2322'ye
gönder

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Turkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OIV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtma hakkını saklı tutar. Dergi aboneliği hakkında bilgi vermek için destekçi ilişkileri ekibimiz sizi en kısa zamanda arayacaktır.